

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/5206,Odszedl-general-Stefan-quotStarbaquotBaluk.html>

20.04.2024, 05:48

30.01.2014

Odszedł generał Stefan "Starba" Bałuk

Z ogromnym smutkiem

przyjąłem wiadomość o śmierci

gen. bryg. w st. spocz. Stefana „Starby” Bałuka

- Kawalera Krzyża Srebrnego Orderu Wojennego Virtuti Militari
- jednego z legendarnych Cichociemnych Spadochroniarzy Armii Krajowej
- żołnierza Powstania Warszawskiego

Cześć Jego Pamięci!

Rodzinie i bliskim składam wyrazy głębokiego współczucia i żalu

Stanisław Koziej

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Gen. bryg. Stefan Klemens Bałuk (ps. Starba, Michał Bałucki, Kubuś, Michał Zawistowski) urodził się 15 stycznia 1914 roku w Warszawie. W momencie wybuchu II wojny światowej był studentem III roku wydziału prawa na Uniwersytecie Warszawskim. 6 września 1939 r. zgłosił się ochotniczo do 9 Batalionu Pancernego w Lublinie, przekształconego później w Ośrodek Zapasowy Broni Pancernych nr 2. Z tą jednostką wycofywał się na wschód. Podczas próby ewakuacji na Węgry został aresztowany przez oddział wojsk sowieckich. Zdołał jednak uciec z niewoli i przedostać się przez Węgry, Rumunię i Bejrut do Francji, gdzie dotarł 20 grudnia 1939 roku. Został wcielony do formowanej tam 10 Brygady Kawalerii Pancernych płk. Maczka, a następnie 10 Pułku Strzelców Konnych.

W maju 1942 r., będąc już w Wielkiej Brytanii, zadeklarował chęć walki w okupowanej Polsce i został skierowany na szkolenie wywiadowczo-dywersyjne cichociemnych w szkole wywiadu w Glasgow. Przeszkolenie ukończył w stopniu podporucznika. Dopiero za trzecim razem, nocą z 9 na 10 kwietnia 1944 r., został pomyślnie zrzucony na spadochronie do Polski w okolice Tłuszcza.

W okupowanej Warszawie podjął w konspiracji służbę w Wydziale Legalizacji Komendy Głównej Armii Krajowej dowodzonym przez Stanisława Jankowskiego "Agatona", zajmującym się m.in. podrabianiem dokumentów i wywiadem. Przed wybuchem powstania sporządził dokumentację fotograficzną niemieckich umocnień w Warszawie. Dokumentował także życie codzienne okupowanej stolicy oraz rabunek dóbr kultury polskiej.

W powstaniu warszawskim walczył w plutonie „Agaton”, batalionu "Pięść", następnie w oddziale osłonowym Komendy Głównej AK. Brał udział w kilku poważnych akcjach mających na celu nawiązanie łączności pomiędzy odciętymi od siebie rejonami walk, m.in. w natarciu na Dworzec Gdański. Po nieudanej akcji powrócił kanałami na Stare Miasto, skąd przeszedł do Śródmieścia - ponownie kanałami - z meldunkiem dowódcy Grupy "Północ" płk. "Wachnowskiego" (Karol Ziemiński) do gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego, za co został odznaczony przez niego Orderem Virtuti Militari V klasy.

Po upadku powstania został internowany w oflagu w Gross-Born, skąd uciekł w końcu stycznia 1945 r. Po powrocie do Polski działał w antykomunistycznym ruchu oporu. 1 listopada 1945 r. został aresztowany przez siły bezpieczeństwa i skazany na dwa lata więzienia za służbę w Armii Krajowej. Został zwolniony z więzienia na mocy amnestii z 1947 r.

Pracował jako taksówkarz, a w 1950 r. rozpoczął pracę fotografika. Od 1952 r. był zatrudniony w dziale serwisu Centralnej Agencji Fotograficznej.

Gen. Stefan Bałuk był autorem wielu wystaw, albumów historycznych i krajoznawczych oraz książek, m.in.: "Wspomnienia Spadochroniarza", „Byłem cichociemnym". Był członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików.

W stanie spoczynku był awansowany na kolejne stopnie wojskowe, m.in. w listopadzie 2006 r. na stopień generała brygady. Był honorowym obywatelem Warszawy. W 2010 roku objął zaszczytny urząd Kanclerza Kapituły Orderu Wojennego Virtuti Militari. (*Życiorys: mon.gov.pl*)

[Tweetnij](#)